

Asia: VN/10831/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Väliotsikot

Yleiset huomiot mietinnöstä ja siihen sisältyvistä ehdotuksista sekä ympäristörikosdirektiivin velvoitteiden täytäntöönpanosta

-

Huomiot syyteoikeuden vanhentumista koskevista ehdotuksista (rikoslain 8 luvun 1 §:n 4 momentti)

-

Huomiot rikoslain 9 luvun 5 §:ään ehdotettavista, yhteisösakon asteikkoa koskevista muutosehdotuksista sekä ehdotuksista pakoterikoksia koskevan yhteisösakon asteikon osalta (rikoslain 46 luvun 13 §)

Rakli kiittää mahdollisuudesta lausua.

Keskitymme lausunnossamme 9 luvun ”Oikeushenkilön rangaistusvastuusta” ja sen 5 §:n ”Yhteisösakko” sekä työturvallisuudesta määrättyjen rangaistusten yhteyteen.

Esityksen luvussa 3.2.3 kuvataan, kuinka yhteisösakon soveltaminen painottuu voimakkaasti työturvallisuusrikoksiin ja vähäisemmässä määrin ympäristörikoksiin. Esityksessä työturvallisuusrikoksiin kohdistuvaa rangaistusvastuuta ollaan ankaroitamassa yhteisösakkojen korottamista koskevien kohtien seurauksena.

Rakli pitää työturvallisuutta erittäin tärkeänä kokonaisuutena, ja työturvallisuus kuuluu rakennuttajilla osaksi yhä tärkeämpää sosiaalisen vastuun kokonaisuutta. Työturvallisuuteen liittyen koemme kuitenkin huolena rangaistusvastuuseen liittyvän sääntelyn selkeyden.

Työturvallisuusrikoksista säättämisen yhteydessä tarkoituksena lienee alun perin ollut, että vakavimmat ja törkeimmät työntekijän oikeuksia loukkaavat teot ja laiminlyönnit olisivat rangaistavia rikoslaisissa. Nykyisin rangaistusvastuu ulottuu kuitenkin ymmärtääksemme koko työturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettujen asetusten sisältöön, sillä rikosvastuun aineellinen sisältö muodostuu työturvallisuuslain ja sen nojalla annettujen alemman asteisten säännösten perusteella.

Esitys linkittyy sosiaali- ja terveysministeriössä toimesta meneillään olevaan rakennustyön turvallisuusasetuksen uudistamiseen edellä mainittujen yhteisösakkojen määräytymisen perusteiden kautta. Rakennustyön työturvallisuusasetuksen uudistamisen yhteydessä on nostettu haasteeksi asetuksen soveltamisala ja sen sääntelyn tarkkarajaisuuden puute. Sääntely jättää osin avoimeksi sen, kuuluuko jokin toiminta asetuksen soveltamisalan piiriin vai ei. Olisi oleellista että rikoksen tunnusmerkistö ilmaistaisiin laissa riittävällä täsmällisyydellä niin, että lain sanamuodon perusteella on ennakoitavissa, onko jokin teko tai laiminlyönti rangaistavaa.

Rakli korostaa, että selkeyden lisääminen työturvallisuusrikoksien määräytymiseen olisi tarpeen, varsinkin jos niihin liittyvää rangaistuskäytäntöä ollaan ankaroittamassa esityksen mukaisesti tavalla.

Huomiot törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämisestä ja terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia koskeviin pykäliin ehdotettavista muutoksista (rikoslain 15 luvun 10 § ja 34 a luvun 1 §) sekä niihin liittyvistä muutosehdotuksista (rikoslain 1 luvun 7 § ja 34 a luvun 15 §)

-

Huomiot ympäristön turmelemista koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 1 §) ehdotettavista muutoksista

- a) 1 momentti
- b) 2 momentti
- c) 3 momentti
- d) ehdotettava uusi 4 momentti

-

Huomiot ympäristörikkomusta ja tuottamuksellista ympäristön turmelemista koskeviin pykäliin (rikoslain 48 luvun 3 ja 4 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavista uusista jäterikosta ja törkeää jäterikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 a ja 4 b §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ilmakehän heikentämisestä ja törkeää ilmakehän heikentämisestä koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 c ja 4 d §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta ja törkeää ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 e ja 4 f §:t)

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta vieraslajirikosta koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 4 g §)

-

Huomiot luonnonsuojelurikosta koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 5 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta ympäristön tuhoamista koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 5 b §)

-

Huomiot ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehtyä ympäristörikosta koskevaan pykälään ehdotettavista muutoksista (rikoslain 48 luvun 10 §)

-

Huomiot rikoslain 48 ja 48 a lukuun ehdotettavista uusista soveltamisalasäännöksistä, jotka koskevat tietyissä tilanteissa luvan nojalla toimimisen rinnastamista ilman lupaa toimimiseen (rikoslain 48 luvun 7 a § ja 48 a luvun 4 b §)

-

Huomiot ehdotettavista uusista metsäkatorikosta ja törkeää metsäkatorikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 a luvun uudet 3 c ja 3 d §:t) sekä oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevaan rikoslain 48 a luvun 6 a §:ään ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot kansalaisuuslakiin, rajavartiolaitoslakiin ja Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot rikosrekisterilakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot merenkulun ympäristönsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot luonnonsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot Suomen talousvyöhykkeestä annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettuun lakiin ehdot

-

Huomiot EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot muista ehdotettavista lainsäädäntömuutoksista

-

Huomiot ympäristörikosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

-

Huomiot ehdotusten pääasiallisten vaikutusten tarkastelusta

-

Huomiot muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevasta arvioinnista

-

Huomiot suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöstä koskevasta jaksosta

-

Muut huomiot

-

Somersalmi Mikko
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry